

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

ПОЛСКИ ЕЗИК за IX клас, Втори чужд език - профилирана подготовка

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ.

Настоящата учебна програма е изготвена съгласно Държавните образователни изисквания за учебно съдържание по чужди езици. Програмата е съобразена и с европейските образователни стандарти за изучаване на чужд език, приети от Съвета на Европа.

Базирайки се на принципите за непрекъснатост и спираловидна повторяемост на обучението, настоящата учебна програма предлага оптимално използване на хорариума за формиране на навиците и уменията на учениците по видовете речева дейност: слушане, четене, говорене, писане.

Обучението по полски език като втори чужд език в IX клас - профилирана подготовка се осъществява в рамките на предвидения хорариум от часове според учебния план на училището.

II. СТРАТЕГИЯ И ЦЕЛИ

Образователната стратегия при изучаването на полски език като втори чужд език се определя като функционално-комуникативна. Общите цели на обучението са свързани с изграждане на система от интелектуални умения за развитие на познавателните способности и творческата самостоятелност на личността; с формиране на толерантност към културните различия и развитие на умение за социално отговорно поведение и междукултурно общуване.

Специфичните цели на обучението в девети клас са свързани с:

-провокиране на интереса на учениците към изучаване на полски език в контекста на родния език и култура;

-натрупване на първоначален активен и пасивен речников запас;

-първоначални знания за граматичната система на полския език;

-изграждане на комуникативни умения у учениците;

-развиване на стратегии за самостоятелно учене ;

-развиване на основните умения в рамките на всеки тип речева дейност, както следва:

1. Слушане-възприемане на речта на учителя и на кратък текст, прочетен от него; начално аудиране на механична реч със зрителна опора.

2. Четене - гладко четене на глас; четене наум – общо ориентиране в съдържанието, проследяване на темата, извличане на най-обща идея; начални умения за работа с речник, с таблица, с учебно помагало.

3. Говорене - елементарна диалогична реч; основи на монологичната реч: кратко изказване, кратко описание.

4. Писане - кратък отговор на комуникативен въпрос, свързан с учебното съдържание; кратко описание и поздравление; кратко лично писмо или картичка, попълване на елементарна анкетна карта, формуляр; начални умения за работа с речник, с учебно помагало.

IX клас (втори чужд език-профилирана подготовка)					
Очаквани резултати		Учебно съдържание /теми, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки/			
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия /по теми/	Контекст и дейности /за цялото ядро и/или за цялата програма/	Възможности за междупредметни връзки
1	2	3	4	5	6
Слушане	<p>Ученикът:</p> <p>Възприема аудиотекст от различни източници с нормална скорост на говорене, стандартно произношение и ясна дикция.</p> <p>Разпознава основните интонационни модели в полския език.</p> <p>Разбира основна информация от кратки несложни, научнопопулярни и литературни аудиотекстове на равнище значение /какво е станало/ и смисъл /защо е станало/.</p> <p>Разбира в подробности въпросите и указанията на учителя в час и информация, свързана с учебното съдържание.</p> <p>Разбира конкретна информация от кратки инструкции и съобщения, радио и телевизионни предавания на познати</p>	<p>I. Тематични области</p> <p>1. Аз и другите</p> <p>-име, възраст, националност</p> <p>-човешкото тяло, външен вид, облекло</p> <p>-моето семейство, роднински връзки</p> <p>-нашият дом, обзавеждане, разположение, адрес</p> <p>-хората и техните професии</p> <p>2. Моят ден</p> <p>-домашни задължения</p> <p>-училище, седмична програма</p> <p>-свободно време и развлечения</p> <p>3. Светът около нас</p> <p>-в града /превозни средства, магазини, заведения, кино, театър/</p> <p>-на село</p> <p>-растения и животни</p> <p>-време и календар</p> <p>-времето и годишните сезони</p> <p>-природни, културни и исторически забележителности</p> <p>4. Празници</p>	<p>ЕЗИКОВИ ЗНАНИЯ</p> <p>А. Фонетика и правопис</p> <p>1. Ударение и интонация.</p> <p>2. Произношение на полските гласни и съгласни в съпоставителен с родния език план</p> <p>3. Важни признаци на звуковете:</p> <p>-назалност на гласните [a] [e];</p> <p>-предна/ задна артикулация на гласните [i] [y];</p> <p>-твърдост/ мекост на съгласните,</p> <p>звучност/беззвучност на съгласните.</p> <p>4. Правопис:</p> <p>- писане на "u" и "ó";</p> <p>- писане на твърдите шушкави съгласни;</p> <p>-писане на "i" и "y" след меки и твърди съгласни;</p> <p>- изразяване на мекост с помощта на диакритичен знак и с помощта на "i";</p> <p>- писане на "j";</p> <p>- писане на носовките;</p> <p>- писане на "l" и "ł";</p> <p>-писане на "ź" и "rz";</p>	<p>На учениците се дава възможност: -да работят в спокойна атмосфера;</p> <p>-да работят активно индивидуално, по двойки и на групи;</p> <p>-да слушат и четат диалози, кратки текстове и съобщения, обяви, команди, инструкции с необходимите към тях ситуативни коментари;</p> <p>-да ползват езика в комуникация с учителя и съучениците си;</p> <p>-да участват в ситуативни ролеви игри, подходящи за възрастта и съответстващи на интересите им;</p> <p>-да развиват умения за оценка и самооценка;</p> <p>-да работят самостоятелно,</p>	<p>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</p> <p>1. Български език и литература:</p> <p>-части на речта и видове изречения;</p> <p>-словообразуване;</p> <p>-речев етикет;</p> <p>-национална идентичност;</p> <p>-фолклор, обичаи, традиции;</p> <p>-митове;</p> <p>-литература;</p> <p>-жанрово многообразие;</p> <p>-обща лексика.</p> <p>2. Други чужди езици</p> <p>-социокултурна и страноведска информация за други страни;</p> <p>-стратегии, техники за учене на чужди езици;</p> <p>-прилагане на компенсаторни стратегии;</p> <p>3. Информатика и информационни технологии</p>

<p>Четене</p>	<p>теми, кратки разговори по интересоващи го въпроси. Прилага компенсаторни стратегии за разбиране при допускане на непозната лексика до 2%.</p> <p>Ученикът: Чете различни по вид учебни, адаптирани и несложни автентични текстове, написани на стандартен полски език. Разбира основната информация от литературен текст: приказка, легенда, анекдот, кратко стихотворение и от ограничен по обем научнопопулярен текст, като разпознава вида и предназначението на текста. Разбира в подробности кратки съобщения, несложни инструкции, обяви, написани на стандартен език. Умее да ползва речници и справочници. Извлича информация за основни социокултурни особености. Прилага компенсаторни стратегии: използва езикови, контекстуални и</p>	<p>-рожден ден, имен ден -официални празници -битови празници</p> <p>II. Социокултурни знания-в рамките на посочените теми ученикът трябва да придобие знания за живота в Република Полша. 1. Социално поведение-норми, етикет. 2. Празници и традиции. 3. Култура и изкуство. 4. Природни забележителности, исторически паметници, големи градове - Варшава.</p> <p>III. Сфери и роли на общуване 1. Сфери: -къщи -на гости -на обществени места 2. Роли -участник в разговор; -домакин; -гост; -клиент; -пътник.</p> <p>IV. Използване на компенсаторни стратегии Ученикът трябва да се научи да използва : - езика на тялото - мимики, жестове - неезикови и родноезикови опори;</p>	<p>- писане на "h" и "ch" - писане на главни букви; - препинателни знаци.</p> <p>Б. Морфология I. Изменяеми части на речта -имена и именни граматични категории -глаголи и глаголни граматични категории 1.Съществително име – склонения. - Именителен падеж ед. и мн. ч. – образуване на формите за мн. ч. на съществителните имена от м., ж. и ср. р. (мъжко-лични и женско-предметни форми), функции – подлог и именна част на глаголно-именно сказуемо - Родителен падеж ед. и мн. ч. - образуване на формите за м., ж. и ср. р. (спецификации при разпределяне на окончанията за м. р. по семантичен признак и за ж. р. по основа), функции – допълнение, несъгласувано определение, именна част на сказуемо, обстоятелствено пояснение - Дателен падеж ед. и мн. ч. - образуване на формите за м., ж. и ср. р. (специфика при съществителните от ж. р. с твърди основи в ед. ч.), функции - допълнение, обстоятелствено пояснение - Винителен падеж -</p>	<p>ползвайки таблици, речници, справочни материали; -да опознават националното своеобразие на Полша; -да реализират различни извънурочни дейности.</p>	<p>-работа с мултимедийни продукти; -намиране и извличане на информация от Интернет; -текстообработка 4. Обществени науки и гражданско образование: -коментар и сравняване на факти и събития от историята на славянския свят; -правова държава, права на човека; -разрешаване на конфликтни ситуации; -световно стопанство; -роля на езика, традициите, религията; -географска характеристика на Полша; -общоевропейски структури. 5. Природни науки и екология: -замърсители на въздуха, водата и почвата; -суровинна база и енергийни източници; -изобретения, научни постижения; -знания за човешкото тяло; -здравословен и природосъобразен начин на живот;</p>
----------------------	--	---	---	--	--

<p>Говорене</p>	<p>иллюстративни опори за извличане на информация.</p> <p>Ученикът: Отговаря на конкретни въпроси. Задава стандартни въпроси. Елементарно описва хора и предмети. Изразява желание да получи информация. Участва в диалог по описана или изобразена ситуация. Адекватно на ситуацията прилага изучения речеви етикет. Използва езикови средства, произношение и интонация, които не пречат на общуването. Използва компенсаторни умения за преодоляване на комуникативни проблеми.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - форми на езикова догадка; - помощ от други участници в общуването - помощни учебни и справочни материали /речници, учебници/ - молба за уточняване - повторно питане. <p>V. Словесни действия</p> <p>1. Искане и даване на информация</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентифициране на лица и предмети; - въпрос и съобщение; - коригиране /изразяване на неразбиране; молба да се повтори, обясни, перифразира/ <p>2. Осъществяване на социално приемливо общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> -поздравяване; -поздравления и благопожелания; -обръщения; -привличане на внимание; <p>3. Предложение за извършване на определено действие</p> <ul style="list-style-type: none"> -предложение за съвместно действие; -молба; -покана; -съвет; -предупреждение; -заповед и забрана <p>4. Изразяване на интелектуални отношения и</p>	<p>образуване на формите за ж. р. ед. ч., категорията одушевеност/неодушевеност като фактор за избора на формата при съществителните от м. р. в ед. ч., категорията мъжко-личен род като фактор за избора на формата при съществителните имена в мн. ч., функции - пряко допълнение, обстоятелствено пояснение</p> <ul style="list-style-type: none"> - Творителен падеж - образуване на формите, функции – именна част на сказуемото, допълнение, обстоятелствено пояснение - Местен падеж - образуване на формите (специфики при твърдите и меките основи от всички родове в ед. ч.), функции - обстоятелствено пояснение - Звателен падеж – форми и употреба <p>2. Прилагателно име – склонения.</p> <p>3. Глагол – изявително наклонение на глаголите от 1-во, 2-ро, 3-то и 4-то спрежение, на някои неправилни глаголи</p>		<p>-живот без дрога;</p> <p>6. Изкуства: -известни творби на полски композитори, музиканти и др.;</p> <p>-младежка култура;</p> <p>-аудиомедии.</p> <p>7. Физическа култура и спорт: -спорт и здраве;</p> <p>-индивидуални и колективни спортове;</p> <p>-екипност.</p>
<p>Писане</p>	<p>Ученикът: Пише под диктовка свързан текст, съдържащ изучен лексикален и граматичен материал, като спазва орфографичните норми на полския език. Пише картички, покани, кратки съобщения. Пише писма, в които</p>	<p>II. Неизменяеми части на речта</p> <ul style="list-style-type: none"> -наречия -предлози -съюзи. 			

	<p>отразява конкретни преживявания и факти. Попълва несложни формуляри за лични нужди. Води бележки при четене и слушане. Прилага компенсаторни стратегии /използва познати образци, речници, справочници/</p>	<p>съответни реакции -интелектуални отношения /съгласие и несъгласие; обещание и отказ; предложение и покана; възможност и невъзможност; способност и неспособност; наличие или липса на необходимост; позволение/ -емоционални отношения /радост и тъга; интерес и безразличие; желание и предпочитание; страх и безпокойство; възхищение и разочарование/ -етични отношения /благодарност и признателност; одобрение и неодобрение; оценка; съжаление и безразличие; извинение и прошка/</p>	<p>В. Синтаксис 1. Видове прости изречения /кратки, разширени/ -подлог -глаголно сказуемо -пряко и непряко допълнение -обстоятелствени пояснения за място, време, причина и цел -съгласувано и несъгласувано определение -словоред, комуникативни фактори, определящи словоред</p>		
--	--	---	--	--	--

V. ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Дейностите, свързани с проверката и оценката на знанията и уменията на учениците в обучението по чужд език, се подчиняват на определени общи педагогически изисквания:

- системност;
- всестранност;
- обективност;

-отчитане на възпитателното въздействие на оценката, която би трябвало да има положителен характер и да мотивира учениците към комуникиране на чуждия език, да формира у тях критерии за самооценка и да ги стимулира за по-ефективна работа.

Решението на въпроса за обективността на оценката е пряко свързана с тестовата проверка. Тестовите могат да служат както за текуща и периодична проверка, така и за упражнения и самопроверка. Тестовите задачи могат да изискват така наречените затворени отговори /да-не, вярно-невярно/, въпроси с избираем отговор, или открити /самостоятелно структуриран отговор, допълване и други/. Речевите умения и комуникативни способности се проверяват чрез функционални тестове, а за проверка на познанията за езика се използват структурни тестове.

Проверка на знанията и уменията в IX клас

А. Устна:

-монологична реч: кратко изказване, кратко описание, кратко разсъждение;
-диалогична реч: първоначални умения за задаване на въпроси, кратки отговори на комуникативни въпроси;

- гладко четене;
- адекватно използване на изучените интонационни модели.

Б. Писмена:

- диктовка;
- тест;
- кратко описание и поздравление; попълване на анкетна бланка;
- превод на кратък елементарен текст по изучена тематика от полски на български език.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ

Организацията на обучението по полски като втори чужд език следва общоприетите принципи на комуникативно-ситуативния и когнитивния подход, утвърдени в съвременната методика. Учебната дейност е ориентирана към изграждането на компонентите на комуникативната компетентност в разнообразните и аспекти, като водеща е прагматическата насоченост.

Структурирането на настоящата учебна програма е съобразено със специфичните особености при обучението по втори чужд език:

- мотивацията за изучаване на втория чужд език;
- опита от овладяването на родния и първия чужд език;
- усвоените до определена степен стратегии за учене;
- натрупаните фонове знания за страната и света.

Горепосочените особености обуславят необходимостта от:

- равнопоставеност, а на определен етап от обучението и изпреварване на репродуктивното пред продуктивното овладяване на езика;
- обогатяване и усъвършенстване на стратегиите за самостоятелно учене и на компенсаторните стратегии за преодоляване на трудностите в устната и писмената реч;
- използване на разнообразна социокултурна информация с диференцирана насоченост в зависимост от интересите на учениците.